گزارشی از بزرگ‌ترین مرکز تولید چرم ایران

تبریز کفش چینی نمی‌پوشد

مریم طالشی
گزارش‌نویس

گلـه در خوابی عمیـق فرو رفتـه. صدایی بـه گـوش نمی‌رسـد مگـر وز وز مـدام و کلافه‌کننـده مگس‌ها کـه لحظـه‌ای آرام نمی‌گیرنـد. ۱۰۰گاو را در دو متـر جـا خوابانده‌انـد. پهلـو بـه پهلـو، پوسـت به پوسـت. بالاخـره گذرشـان بـه دباغخانه افتاد. از همان موقع که قمه بیخ گلویشـان نشست، دیگر راهی نبود. خون که راه افتاد، دیگر باید راهی می‌شدند، هر تکه به سویی. پوست تن گله مرده حالا تلنبار شده گوشه حیاط. سفرِ تازه از همینجا آغاز می‌شود.

شهرکِ صنعتی چرمشـهر آذربایجان شرقی برای خودش یک شهر است. شهری تقریباً چسـبیده بـه تبریـز. کارخانه‌های تولیـد چـرم را می‌شـود در کوچه‌هـای عریض دید که تا بهشـان نزدیک نشـوی، نمی‌توان حدس زد پشت دیوارهای بلند با سقف‌های آهنی‌شان چه خبر است.

۹۰ درصـد پوسـت کل کشـور را اینجـا می‌آورند؛ لشکر لشکر گله مُرده. به محض ورود به حیاط کارخانه، بوی تند و تهوع‌آور توی دماغ می‌خورد. سـخت اسـت تصور اینکـه آن کفش‌هـا و کیف‌هـای لوکس که آن‌طور پشـت ویترین فروشـگاه‌ها دلبری می‌کنند، نقطه شـروع شـان همین گوشه پرت و بویناک است.

پوسـت حیوان مرده را زیـاد روی زمین نمی‌گذارند. ۵ استوانه قطور کنار هم ردیف شده‌اند برای موزدایی و دباغی پوست. بعد از موزدایی مرحله «وت بلو» است که طی آن پوسـت را از حالت خامی درمی‌آورند. بوی تند مواد شـیمیایی کـه در این بخش کارخانه به مشام می‌رسد، به‌همین خاطر است. پوست در این مرحله از حالت خامی درمی‌آیـد و به اصطـلاح پخته می‌شـود. پوست پخته را مجدد دباغی می‌کنند. بعد موقع کار دو دسـتگاه دیگر است، یکی‌شان رویـه برمی‌دارد و یکی هم زیره پوسـت را. بعدش هم نوبـت روغن‌دهی و پرکنندگی پوست است.

حامد بنی‌اسدی مدیر کارخانه تولیدی چرم، دسـت روی یک تکه پوست که حالا دیگر غمناکی آن لشـکر مـردگان را ندارد، می‌کشد و می‌گوید:«به چرم در این مرحله کراسـت می‌گویند. بعد از مرحله کراست می‌رود برای مرحله فینیش یا پایانی. در آن مرحله با پیستول رنگ می‌خورد و می‌شود چرم حاضری. بعدش هم که اندازه‌گیری و دورگیری اسـت و دیگر چرم می‌رود برای بسته‌بندی.»

کارگری با دقت مشـغول دورگیری یک تکه چـرم قهوه‌ای اسـت. هـر کارخانه بنا به درخواسـت مشـتری‌هایش که معمولاً کارگاه‌های تولید کیف و کفش هستند، چند رنگ مشـخص چرم را تولیـد می‌کند. این کارخانه قهوه‌ای، عسـلی، مشکی و طوسی تولیـد می‌کند. ورنی و پوسـت ماری را هم بر اسـاس سـفارش مشـتری می‌زنند. کار پیچیده‌ای نیست، یک دستگاه پرس است کـه طرح را می‌زنـد روی چرم کـه به گفته بنی‌اسدی، بر خلاف تصور بعضی‌ها، هیچ تغییری در دوام چرم ایجاد نمی‌کند.

او از مشـکلات صنعـت تولیـد چـرم می‌گویـد و اینکه گرانـی مواد اولیـه، در کار تولیدکنندگان تا چه حد مشکل ایجاد کرده اسـت.«ما رنـگ ایرانـی را ۲۰ هـزار تومان می‌خریدیم ولی الان همان رنگ را ۸۰هزار تومـان می‌خریـم. رنگ‌هـای خارجـی هـم از ۱۲۰ هـزار تومان شـروع می‌شـود. دسـتگاه‌هایمان هـم کـه کهنـه و قدیمی اسـت.» و بعد به یکی از دسـتگاه‌ها اشاره می‌کنـد و ادامـه می‌دهـد:«الان این مال ۵۰سـال پیش است اما ایتالیا و ترکیه که در زمینه تولید چرم نامدار هستند، به‌روزترین و پیشـرفته‌ترین دسـتگاه‌ها را دارند. البته بگویـم ترکیـه که خـودش در ایـن زمینه صاحبنام اسـت، از ایران چرم می‌خرد که مرغوب‌ترینش همینجا در تبریز و همچنین در چرمشهر تهران تولید می‌شود.»

در سالن آخر که دورگیری و بسته‌بندی در آن انجام می‌شود، دیگر بوی چرم کاملاً قابل‌استشـمام اسـت، همان بویی که در بازار کفش تبریز هم به محض ورود حس می‌شود.

بـه نظر می‌رسـد کفش تبریـز نیاز به معرفی نداشـته باشـد، با این‌حـال توی ویترین بیشـتر مغازه‌ها با تابلویی کوچک یا مقوانوشـت‌هایی تأکید شـده کـه اینها چرم تبریز هستند. شاید چندان هم جای تعجبی نداشـته باشد، از آن روی که روزی بیـم آن می‌رفـت که کفـش چینی نفس تولیدکننـدگان کفش تبریـز را هم بگیرد، این روزهـا اما بـه گفتـه مغازه‌دارها یک جفت کفش چینی هم در بازار کفش تبریز پیدا نمی‌شود.

مهـدی زنجانـی کـه از بچگـی در کار فـروش کفـش اسـت، می‌گویـد: «الان کسـی بخواهـد کار چینـی بیـاورد اصـلاً صـرف نمی‌کنـد. کفش از چیـن بیاورند، ۶۰۰، ۵۰۰ هـزار تومـان تمـام می‌شـود کـه دیگـر نمی‌صرفـد. البتـه در کل هم قیمت‌هـا خیلـی رفته بـالا. کفشـی را که پارسـال ۶۵هزار تومان می‌فروختیم، الان خودمـان از تولیدی می‌خریـم ۱۲۵ هزار تومان و ۱۵۰هزار تومان می‌فروشـیم. این البته حداقل قیمت است و بیشتر کفش‌ها از ۲۰۰ هزار تومان به بالاست. گردشگر هم هسـت اما زیاد خرید نمی‌کنند. گردشـگر خارجی هم که اصـلاً خرید نمی‌کند، آب معدنی‌شان را هم با خودشان می‌آورند.» جمله آخر را با خنده می‌گوید.

علی قربانی، دیگر کفش‌فروش بازار که ۳۰ سال اسـت در این کار است، وضعیت بازار را نگران‌کننده توصیف می‌کند.«مواد اولیه صد درصد گران شده. حالا می‌گوییم رویه و زیره مال خودمان اسـت اما زیره که خودش به رویه نمی‌چسـبد. بایـد مواد از آلمان بیاوریم بچسـبانیم. معلوم اسـت که گران تمام می‌شود. مسافرها هم خوب خرید نمی‌کنند. از پارسال این موقع، خرید ۸۰ درصد کم شده. مردم پول ندارند.»

مشـتری کـه در مغازه اسـت، کفشـی می‌خواهد که پایش میخچه نزند. می‌گوید هرکفشـی که می‌خرم، فایده نـدارد. چرم هـم خریـده‌ام اما بـاز هم میخچـه زدم. فروشـند به او توصیه می‌کند کفشی بخرد که زیره‌اش هم چرم باشد و می‌تواند کمی هزینه کند و زیـره کفش‌های قبلی را بدهد عوض کنند و چرم بزنند.

هادی یاسایی، تولیدکننده و فروشنده‌ای اسـت کـه ویترینش حسـابی پـر و پیمان اسـت. هـم فـروش داخلـی دارد و هـم خارجـی. او می‌گوید:«صـادرات کفـش تبریز الان وضعیتش خوب اسـت. بیشـتر به عراق، ارمنسـتان، جمهوری آذربایجان و ترکیه صـادرات داریـم. الان تولیدکننده بیشـتر ترجیـح می‌دهد صادر کنـد و دلار بگیـرد. اینجا بفروشـی باید چـک بگیری که دیـر و زود و برگشـتی دارد. البته هم که نمی‌شـود فقط بـه خارج جنـس بدهیم. مشتری‌های خارجی ممکن است با تغییر قیمت ارز از مـا خرید نکنند، بنابراین من شخصاً نمی‌خواهم مشـتری داخلی را از دسـت بدهم. چرم تبریز چـرم مرغوبی اسـت. چرمش گاوی است که دوام بالایی دارد و معروفیتـش هـم به‌خاطـر همین اسـت. در مشـهد هم چرم تولید می‌کنند امـا چرم‌شـان بیشـتر گوسـفندی و بزی اسـت. این را به شما بگویم که کفش‌های چرمی کـه در تبریز تولید می‌شـود در حد کفش‌های چرم ایتالیایی است.»

یـک کفـش را برمی‌دارد و زیـره‌اش را نشان می‌دهد و می‌گوید: «الان این کفش زیره چرم اسـت. این مدل کفش فقط در ایتالیا و تبریز تولید می‌شـود. تبریز به این نـوع کفش زیـره چرمش معروف اسـت کـه الان اسـتادکارانش پیر شـده‌اند و کم کم این هنر دارد از بیـن می‌رود چون این کفش‌ها دست دوز اسـت. زیره کفش را با دسـت می‌دوزند و آنقدر چکش می‌زنند تا صاف شـود. اسـتادکارانی که ایـن کار را می‌کنند، انگشـت شسـت شـان به شکل عجیبی بزرگ می‌شود که به خاطر همین چکش‌زدن‌های مداوم است.»

دالان‌های بـازار کفش بـه حیاط‌های کوچکـی ختم می‌شـود کـه تولیدی‌های کفش را می‌شود دور آنها دید.

عـوض امیـدی کیـا، ۲۵ سـال اسـت کفشـدوزی می‌کنـد. همیشـه کار چـرم می‌کرده و الان چـرم مصنوعی می‌دوزد. می‌گوید تولید در کارگاه‌های چرم طبیعی کم شده چون مردم قدرت خرید ندارند و بازار هم ثبات ندارد. الان کارگاه‌های چرم طبیعی بیشـتر برای تولیـد کفش مردانه فعـال هسـتند اما کفـش زنانه را بیشـتر چرم مصنوعی می‌زنند. کفش چرم زنانه حداقـل ۲۵۰ هزار تومان می‌شـود و چون خانم‌ها دوست دارند در کفش تنوع داشته باشند، زیاد با این قیمت‌ها خرید نمی‌کنند اما مردها یکهو می‌بینی یک کفش را چند سـال پشت هم می‌پوشـند. این البته نظر عوض کفشدوز است.

چراغ‌هـای بـازار کفـش یکـی یکـی خامـوش می‌شـود. بوی چرم بـا خنکای سرشـب، ترکیبی مطبوع ایجـاد می‌کند. یک ساعت بعد، بازار در خوابی عمیق فرو رفته است.

عکس: ایران

> به نظر می‌رسد کفش تبریز نیاز به معرفی نداشته باشد، با این‌حال توی ویترین بیشتر مغازه‌ها با تابلویی کوچک یا مقوانوشت‌هایی تأکید شده که اینها چرم تبریز هستند. شاید چندان هم جای تعجبی نداشته باشد، از آن روی که روزی بیم آن می‌رفت که کفش چینی نفس تولیدکنندگان کفش تبریز را هم بگیرد، این روزها اما به گفته مغازه‌دارها یک جفت کفش چینی هم در بازار کفش تبریز پیدا نمی‌شود

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۳۱۴۵

آسان

			۷	۶		۹	۴	
	۶	۹		۴			۱	
					۸		۳	
		۷				۵	۶	۸
		۲				۴		
۶	۴	۸				۷		
	۸		۹					
	۲			۳		۶	۸	
	۹	۶		۷	۱			

۴	۵	۸	۱	۷	۳	۹	۲	۶
۸	۱	۳	۶	۹	۲	۴	۵	۷
۹	۶	۲	۴	۵	۷	۱	۸	۳
۵	۳	۴	۸	۲	۹	۷	۶	۱
۱	۸	۶	۷	۳	۵	۲	۴	۹
۷	۹	۱	۳	۶	۴	۸	۷	۵
۶	۴	۵	۹	۸	۱	۳	۷	۲
۳	۷	۸	۲	۱	۶	۵	۹	۴
۲	۱	۹	۵	۴	۷	۶	۳	۸

متوسط

				۴			۹	
۸	۴			۹			۷	
		۱	۳	۲	۴			
		۸				۴		
		۲				۴		
۵	۲				۶			
		۶				۱		
۱	۶	۵		۲	۹		۴	۳
		۳				۵		

۶	۸	۱	۴	۷	۳	۵	۹	۲
۳	۹	۴	۸	۵	۲	۷	۱	۶
۷	۵	۲	۹	۱	۶	۳	۴	۸
۴	۱	۸	۲	۳	۵	۶	۷	۹
۹	۷	۳	۶	۴	۱	۸	۲	۵
۲	۶	۵	۷	۸	۹	۱	۳	۴
۸	۴	۹	۳	۶	۷	۲	۵	۱
۱	۳	۶	۵	۲	۸	۴	۹	۷
۵	۲	۷	۱	۹	۴	۳	۶	۸

سخت

	۳		۸					
				۴		۲		۶
۵				۲		۳		
		۸			۳		۱	
۱				۵				۷
			۷			۶		
	۵		۲					۱
۹	۴		۱					
				۶		۸		

۴	۳	۶	۸	۵	۷	۱	۹	۲
۲	۵	۹	۱	۴	۳	۷	۶	۸
۸	۷	۱	۶	۹	۲	۴	۵	۳
۳	۸	۴	۷	۲	۶	۵	۱	۹
۶	۹	۲	۵	۱	۸	۳	۷	۴
۷	۱	۵	۳	۸	۹	۶	۴	۲
۹	۶	۸	۴	۳	۱	۲	۵	۷
۱	۴	۷	۹	۶	۵	۸	۲	۳
۵	۲	۳	۲	۷	۴	۹	۸	۱

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۷۰۹۹

جدول عـادی

افقی:
۱- ..... به‌عنوان «روز ارتش جمهوری اسـلامی ایران» و همچنین روز دلاورمردی‌هـای رزمندگان نیروی زمینی ارتش انتخاب و هر سال مورد تمجید و تجلیل قرار می‌گیرد
۲- فرو ریختن دیوار و سقف- ضربه شروع در والیبال- آش محلی «یزد»
۳- لقب رستم- کشوری در مدیترانه- کاغذ طراحی
۴- راه فرار- به همراه- آسیاب خانگی- مکر
۵- پراکندگی- مایع زرد رنگ کبد- ردیف
۶- غوغا و همهمه- وسیله قایقرانی- حرف معرفه
۷- داستان بلند- بدگمانی و سوءظن- قبیله‌ای در کنار خزرج
۸- نوعی نان شیرینی- کلام آرزو- فحش
۹- دعای جادوگران- کشور آسیایی- قدرت
۱۰- نشانه فعل استمراری- امتیاز ورزشی- ایراد، اعتراض
۱۱- فریاد بلند- لاشه جانور- لنگه بار
۱۲- ضمیر دوم شخص جمع- مصدر مرخم است از نوشتن- حرف نداری- مادر وطن
۱۳- برگه کوچک مقوایی- با «ساخت» آید- سلاح سنگ انداز
۱۴- امپراطور دیوانه روم باستان- شطرنج باز عهد دیلمی- ترشی
۱۵- دربرگیرنده مغز و طناب نخاعی است

عمودی:
۱- بسیار شاد و خرسند است
۲- بازیگـر فیلـم ویدئویـی، تلویزیونـی «عـروس بندر» به‌کارگردانی «امیرمعقولی»- ماه میلادی
۳- پوشـاننده- دوری از مسابقه- فرشته مورد غضب
۴- مخفـف تـو را- بیمـاری پوسـتی - رود «ایتالیـا» - کم‌عرض
۵- جنگ و جدال - غرامت
۶- پـوز - مراسـم - بـازی کودکانه
۷- حجـم فرعونـی- شـهر «حلوا ارده»- رایج، منتشر
۸- بخشش‌ها- اجازه گرفتن- کسـی که لقب یـا صفتی که معرف وی در شـاعری باشد برای خود انتخاب کرده باشد
۹- فدراسیون جهانی کشتی- شـهری در «پاکسـتان»- از وسـایل بـازی کـودکان در پارک‌ها
۱۰- سـالن غذاخـوری - ادب آموختـن - نـام قدیـم «اصفهان»
۱۱- گلی زینتی- بسیار ترسیده
۱۲- حسـد- ضمیـر داخل- نورانی تر- شهری توریستی در جنوب استان «فارس»
۱۳- پرگار- بزرگ‌ترین قاره- نقاب
۱۴- لاابالـی گـری - فیلمـی تاریخی مذهبی به‌کارگردانی «احمدرضا درویش»
۱۵ - مدافع میانی «منچسـتر سیتی»

جدول ویـژه

افقی:
۱- از آثار تاریخی شهر «سبزوار»
۲- روستایی از توابع شهرستان «تالش»- باززایی- برای اینکه
۳- ضمیر اشاره اشخاص نزدیک- از تک سلولی‌ها- خواندنی‌های مدرسه
۴- واحد نظامی بزرگ‌تر از گردان- ناپدید- غربال- ماه میلادی
۵- نمایش تلویزیونی- استفاده کننده از رایانه- عضو صورت
۶- منظور وضعیت نامشخص و نامعلوم است- معادل «دیتا»- خودم
۷- فرمان کشتی- غذای محلی استان «لرستان»- بله نجار!
۸- از رگ‌های مهم- باطل کردن- پسر «یعقوب نبی»
۹- فراگیر- شامپانزه کوتوله- کم خونی
۱۰- تیم فوتبالی در «فرانسه»- مرکز «چک»- یک ویروس رایانه‌ای
۱۱- شرکت ارائه دهنده جیمیل- فزونی‌ها- حرف جمع
۱۲- سرسرا- اهل کشور گاندی- خاک عهد عتیق- لاف زنی
۱۳- حرف یونانی- بچه پررو- فرق
۱۴- ماهیت ذاتی- مددکار- پیش درآمد نوعی استاندارد مدیریتی
۱۵- فینالیست لیگ قهرمانان اروپا در فصلی که گذشت

عمودی:
۱- کنایـه از کسـی کـه بـی بهره و بی‌نصیب است
۲- فیلـم انیمیشـنی جدیـد «زحل رضوی» - فرماندهان
۳- عرصه ورزش بوکس - همیشه - تفرج در باغ
۴- پشـت - گوشـه فوتبـال - رود «ایتالیا» - مرکز اروپایی
۵- دید و نظر - وسیله ورزش
۶ - یادداشـت - جوانمـردی - شهری در «اسپانیا»
۷- مجلس شیوخ- گیاه لعاب دار- واحد پول «ارمنستان»
۸- شهری زیبا در شمال کشورمان - بزاق- از ایزدان باستانی
۹- گرفتار، مقید- گذشته‌های دور- از آحاد زمان
۱۰- سـرمای بسـیار سخت - میل شدید زن حامله - حیوان باوفا
۱۱- اعشاری - نقطه توقف
۱۲- اسـتان «بـرج کبوترخانـه»- نفـس دردمنـد - فیلمـی بـه کارگردانی «جو رایت»- نخستین پایتخت سیاسی «مراکش»
۱۳- خـراب- ظـرف- بـرادران مخترع «هواپیما»
۱۴- فرودگاه «مکزیک»- فیلمی از «انگ لی» با بازی «ویل اسمیت» (۲۰۱۹)
۱۵- اثر «تئودور اشتورم»

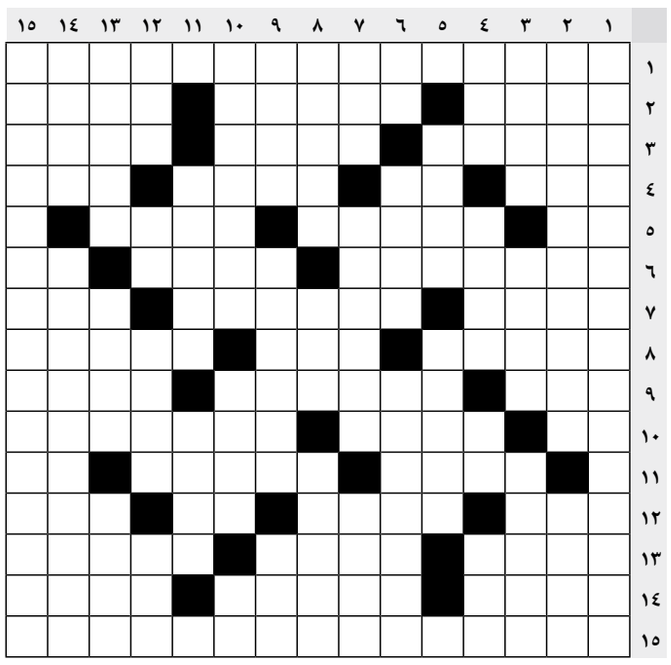

حل جدول عادی شماره ۷۰۹۸

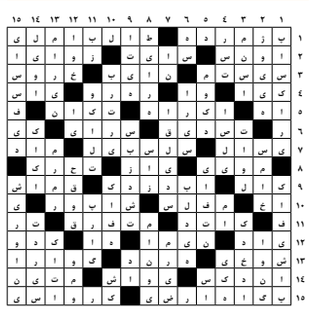
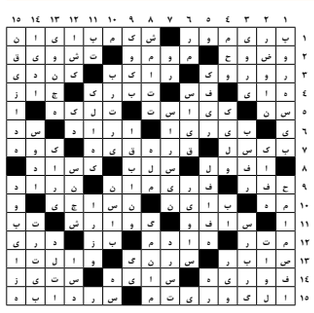
حل جدول ویژه شماره ۷۰۹۸